

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004567

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського від 14 вересня 2026 р. № 195-СТ/А

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сидоров Максим Олександрович

2. Maksym Sydorov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-7641-8493

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 27-08-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Харківський державний музичний ліцей

Код за ЄДРПОУ: 02214320

Місцезнаходження: вул. Благовіщенська, Харків, Харківський р-н., 61000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15944

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Диригентсько-хорова інтерпретація як континуум (на прикладах Stabat Mater А. Пярта, К. Дженкінса та О. Родіна)
2. Conductor–Choral Interpretation as a Continuum (Based on the Stabat Mater Settings by A. Pärt, K. Jenkins, and O. Rodin)

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню специфіки диригентсько-хорової інтерпретації як типу континууму. Концепція зумовлена обраним матеріалом – сакральним жанром Stabat Mater в творчості А. Пярта, К. Дженкінса та О. Родіна. В сучасній музичній науці диригентський стиль вивчається в його особливих рисах (Крижановська, Пучко-Колесник, Ткач), дістає типології в контексті ідеї жанрового та видового синтезу у хоровій творчості (Бондар); у зв'язках із професійними якостями (Бермес, Пучко-Колесник, Л. Сверлюк, Я.Сверлюк, Грубі), багатовимірною змістовністю жестів (Біляєва, Вороновська, Карпенко, Мурза). Диригентсько-хорова інтерпретація перетворює топос на простір, реалізуючи трансцендентальну відкритість виконавської форми. Втім на сьогодні не існує системного дослідження професії хорового

диригента як носія інтерпретативного мислення в площині осмислення континуального виміру хороспіву. Актуальність теми полягає в нагальній потребі з'ясувати можливості філософії, психології творчості та інтерпретології (в сукупності всіх дискурсів музикознавства) на шляху моделювання новітніх якостей функціонування і форм комунікації диригентського мистецтва. Час і простір як філософські категорії постають для музикантів-виконавців когнітивним механізмом цього моделювання. Полістилістика, поліфонізм і не-лінійність приводять просторову основу музичного мислення до очевидності, що спричиняє чимдуж активні розвідки з простору в музиці. Диригентсько-хоровий аналіз *Stabat Mater* А. Пярта в аспекті просторово-часового континууму здатен перспективно продовжити і сакральну тему, і лінію хорознавчої тематики в інтерпретології на прикладі *Stabat Mater* через зіставлення її стильових втілень в умовах мета-модерної формації самосвідомості культури. Об'єкт дослідження – диригентсько-хорова інтерпретація творів новітньої духовної музики; предмет – просторово-континуальні закономірності диригентсько-хорової інтерпретації. Завдання дослідження структурують викладення змісту концепції та зумовлюють новизну отриманих результатів. Методи дослідження. Тема дисертації передбачає міждисциплінарний підхід, що характеризується інтеграцією філософських методів (феноменологічного і трансцендентального аналізу – у розкритті алгоритмів мислення хорового диригента і створення простору-часу виконавського тексту, герменевтичного – в описі інтерпретаційних можливостей текстів культури, християнського неоплатонізму – у сприйманні стихійної діалектики музично цілого як просторової даності) і культурно-історичного підходу в методологічний корпус роботи. Новизна отриманих результатів. У музикознавстві уперше: обґрунтовано концептуальну характеристику диригентсько-хорової інтерпретації як типу просторового континууму запропоновано поняття диригентсько-хорового континууму на основі аналізу явищ ретенції та протенції в часовому вимірі комунікації диригента й хору, праїмпресії й антиципації у відношеннях просторовості; на основі диригентсько-хорознавчого аналізу *Stabat Mater* А. Пярта, К. Дженкінса та О. Родіна виявлено єдність і варіативність увиразнення мета-модерну в музичній творчості; запропоновано поняття «сакральна антропологія», розроблене на основі учення Л. Шаповалової (Шаповалова, 2007) про духовну рефлексію музиканта і обґрунтоване на матеріалі творів К. Дженкінса. Набули подальшого розвитку: положення про духовну рефлексію (Л. Шаповалова) в діяльності інтерпретатора творів *nova musica sacra* – *Stabat Mater*; виконавську комунікативну стратегію (Ю. Ніколаєвська). Уточнено: низку положень, що стосуються просторово-часової організації форми хорового твору як процесу (зокрема, диригентський текст).

2. The dissertation substantiates the specificity of conductor–choral interpretation as a particular type of continuum. The concept is determined by the selected material, namely the sacred genre of *Stabat Mater* in the works of Arvo Pärt, Karl Jenkins, and Oleksandr Rodin. Contemporary musicology investigates conducting style through its individual features (Kryzhanovska, Puchko-Kolesnyk, Tkach), develops its typologies within the framework of genre and species synthesis in choral creativity (Bondar), and examines its relations to professional qualities (Bermes, Puchko-Kolesnyk, L. Sverliuk, Ya. Sverliuk, Hrubci) as well as to the multidimensional semantics of conducting gestures (Biliaieva, Voronovska, Karpenko, Murza). Conductor–choral interpretation transforms a topos into a space, realizing the transcendental openness of performance form. However, there is still no comprehensive study of the choral conductor as a bearer of interpretative thinking within the continuum dimension of choral performance. The relevance of the research lies in the urgent need to explore the possibilities of philosophy, psychology of creativity, and interpretology (in the totality of musicological discourses) for modelling new forms of functioning and communication in the art of conducting. Time and space, understood as philosophical categories, become cognitive mechanisms of such modelling for performing musicians. Polystylistics, polyphonism, and non-linearity reveal the spatial foundations of musical thinking and stimulate intensive studies devoted to musical space. The conductor–choral analysis of *Stabat Mater* by A. Pärt, viewed through the prism of a spatio-temporal continuum, contributes to both sacred music studies and choral interpretology by comparing different stylistic realizations of the genre within the metamodern formation of cultural self-consciousness. The object of the study is conductor–choral interpretation in contemporary sacred music, while the subject is the spatio-continuous regularities of conductor–choral interpretation. The methodological framework is

interdisciplinary and integrates philosophical methods, including phenomenological and transcendental analysis for revealing the mechanisms of conducting thought and the creation of the spatiotemporal dimensions of performance text; hermeneutics for interpreting cultural texts; and Christian Neoplatonism for understanding the spontaneous dialectics of musical wholeness as a spatial phenomenon, together with the cultural-historical approach. The scientific novelty of the dissertation consists in the following. For the first time in musicology: – the conceptual characteristics of conductor-choral interpretation as a type of spatial continuum have been substantiated; – the notion of the conductor-choral continuum has been proposed on the basis of retention and protention in the temporal dimension of conductor-choir communication and of primal impression and anticipation in the dimension of spatiality; – the unity and variability of metamodern manifestations in music have been revealed through a conductor choral analysis of Stabat Mater by Pдrt, Jenkins, and Rodin; – and the concept of sacred anthropology has been introduced on the basis of Liudmyla Shapovalova's doctrine of the musician's spiritual reflection and substantiated through the works of Karl Jenkins. The study further develops the theory of spiritual reflection in the interpretation of nova musica sacra and elaborates the concept of performative communicative strategy. It also refines several propositions concerning the spatio-temporal organization of choral form as a process, including the category of the conductor's text.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Сидоров, М. (2025). Хорова творчість Карла Дженкінса: досвід обґрунтування сакральної антропології. Аспекти історичного музикознавства: зб. наук. ст. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського; Харків, ХНУМ, 40. 255-271.
- Сидоров, М. (2025). Мислення диригента-хормейстера як концепт сучасної музичної науки. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського; Харків, ХНУМ, 76. 159-173.
- Сидоров, М. (2026). Концептуалізація музичного простору у творчості хорового диригента. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського; Харків, ХНУМ, 78. 82-95.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фартушка Олексій Дмитрович

2. Oleksii D. Fartushka

Кваліфікація: д.філософ, доцент, 025

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7437-9565

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заверуха Олена Леонідівна

2. Olena Zaverukha

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8860-6335

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коменда Ольга Іванівна

2. Olha I. Komenda

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7659-690X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський коледж культури і мистецтв імені І. Ф. Стравінського

Код за ЄДРПОУ: 02214426

Місцезнаходження: вулю Шевченка, Луцьк, Луцький р-н., 43016, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Обласна державна адміністрація

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романюк Ірина Анатоліївна

2. Iryna Romaniuk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7900-5960

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлова Наталія Миколаївна

2. Nataliia Mykhailova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0172-2091

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шаповалова Людмила Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шаповалова Людмила Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна